

Obsah

Úvod	13
Zmapování odborné literatury	13
1. Historie Itálie	16
1.1. Historie Itálie před nástupem revolučních let v 19. století .	16
1.2. Itálie ve 2. polovině 19. století – sjednocování Itálie.....	17
2. Arrigo Boito – život a dílo	20
2.1. Chronologie.....	20
2.2. Biografie.....	24
2.2.1. Arrigo Boito *24. února 1842	24
2.2.2. Studia na milánské konzervatoři.....	25
2.2.3. Cestování po Evropě	27
2.2.4. Aktivity spojené s hnutím Scapigliatura	28
2.2.5. Vznik opery Mefistofele	29
2.2.6. Spolupráce s Giuseppe Verdim	31
2.2.7. Eleonora Duse	33
2.2.8. Arrigo Boito * 10. června 1918	34
2.3. Hudební dílo	35
2.3.1. Hudební prvotiny	35
2.3.2. Operní díla	39
2.4. Literární dílo	42
2.4.1. Libreta a divadelní hry	43
2.4.2. Básně, prózy a žurnalistické aktivity	48
3. Operní dílo Mefistofele	52
3.1. Předloha pro libreto.....	52
3.1.1. Faust – Historie	52

3.1.2. Historický Faust.....	53
3.1.3. Literární Faust před Goethem	54
3.1.4. Faust J. W. Goetha.....	57
3.2. Goethův Faust versus libreto opery Mefistofele	58
3.2.1. Komparace v současné době uváděného libreta opery Mefistofele s Goethovým Faustem.....	59
3.2.2. Komparace původního (milánská verze – La Scala 1868) a dnes uváděného libreta (boloňská verze – Teatro Comunale 1875) opery Mefistofele	66
3.3. Hudební zpracování	94
3.3.1. Historie hudebního zpracování faustovského tématu před zkomponováním opery Mefistofele.....	94
3.3.2. Premiéra Mefistofela 1868 v La Scale	100
3.3.3. Mezidobí	105
3.3.4. Boloňa 1875 – premiéra opravené verze opery Mefistofele.....	106
4. Interpretace opery Mefistofele	110
4.1. Prologo in cielo.....	111
4.1.1. Hudební schéma Prologo in cielo	111
4.1.2. Interpretace postavy Mefistofela v Prologo in cielo	115
4.2. Atto primo.....	116
4.2.1. Hudební obraz – středověký Frankfurt.....	116
4.2.2. Interpretace postavy Mefistofela	117
4.2.3. II. obraz – Faustova pracovna	117
4.2.4. Interpretace postavy Mefistofela	118
4.2.5. Interpretace postavy Fausta	119
4.3. Atto secondo	119
4.3.1. Hudební obraz – Zahrada (Il Giardino).....	119

4.3.2. Interpretace postavy Mefistofela	120
4.3.3. Interpretace postavy Fausta	120
4.3.4. Interpretace postavy Markétky	121
4.3.5. Hudební obraz – Noc čarodějnic (Sabba romantico) ..	121
4.3.6. Interpretace postavy Mefistofela	122
4.3.7. Interpretace postavy Fausta	123
4.4. Atto terzo	123
4.4.1. Markétčina smrt – Morte di Margherita.....	123
4.4.2. Interpretace postavy Mefistofela	123
4.4.3. Interpretace postavy Fausta	124
4.4.4. . Interpretace postavy Markétky	124
4.5. Atto quarto	125
4.5.1. Klasický sabat – La notte del Sabba classico	125
4.5.2. Interpretace postavy Mefistofela.....	125
4.5.3. Interpretace postavy Fausta	126
4.5.4. Interpretace Heleny – Elena.....	126
4.6. Epilogo.....	126
4.6.1. Epilog	126
4.6.2. Interpretace postavy Mefistofela.....	127
4.6.3. Interpretace postavy Fausta	128
4.7. Shrnutí interpretace Mefista.....	128
4.8. Scénické a interpretační dispozice v opeře Mefistofele....	129
4.8.1. Výtvarné a scénografické dispozice	129
4.8.2. Prolog.....	130
4.8.3. I. jednání	130
4.8.4. II. jednání	130
4.8.4.1. Zahrada	130

4.8.4.2. Noc čarodějnic.....	130
4.8.5. III.jednání.....	131
4.8.6. IV.jednání.....	131
4.8.7. Epilog.....	131
4.9. Interpretační dispozice sboru.....	131
4.9.1. Prolog.....	132
4.9.2. I. jednání.....	132
4.9.3. II. jednání.....	132
4.9.4. III. jednání.....	133
4.9.5. Epilog.....	133
4.10. Instrumentace – orchestr a jeho zvláštnosti.....	135
5. Inspirace pro další operní skladatele.....	136
5.1. Srovnání s následujícími díly s faustovským tématem.....	136
6. Využití v pedagogické činnosti.....	142
6.1. Využití předkládané práce na I., II. a III. stupni všeobecného vzdělávání (ZŠ, gymnázia).....	142
6.1.1. Využití na I. stupni.....	142
6.1.2. Využití na II. stupni.....	143
6.1.3. Využití na III. stupni všeobecného vzdělávání (gymnázia, SPgŠ...).....	144
6.2. Využití na konzervatořích a na vysokých uměleckých školách.....	144
6.2.1. Využití na konzervatořích.....	144
6.2.2. Využití na AMU, JAMU.....	146
Závěr.....	148
Použitá literatura a prameny.....	151
On-line zdroje.....	154
Hudební nosiče.....	155

Audio	155
Audio-video.....	156
Resumé	157
Abstract	158
PŘÍLOHY	159